

Enligt sändlista

Förordnande om naturreservat för Storavan, Umeå kommun

(4 bilagor)

Uppgifter om reservatet

Namn	Storavans Naturreservat
Skyddsform	Naturreservat 2402195 (RegDOS-ID: 2014300)
Kommun	Umeå
Läge	15 km sydsydost om Umeå stad Topografiska kartor 20K NV Ekonomisk karta 20K 5d
Naturgeografisk region	29a, Kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken
Gräns	Reservatets avgränsning framgår av bifogad karta
Ägarkategori	Enskilt ägd mark, Staten genom Naturvårdsverket
Fastigheter	Stöcke 6:11, 6:12, 7:7, 7:12, 10:14, 13:7, 15:1, 17:1, 21:1, 21:2 samt Stöcke S:8 och S:2
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län genom Stiftelsen naturvård vid nedre Umeälven
Totalareal	73 ha
Våtmark	15 ha
Betesmark	25 ha
Åkermark	33 ha

Beskrivning av reservatet

Naturreservatet Storavan ligger i sydöstra delen av Stöcke, ca 15 km sydväst om Umeå centrum. Innan restaurering utgörs det skyddade området av en till stor del upptorkad och igenväxt våtmark som omges av jordbruksmark och i väster lite bebyggelse.

I reservatet planeras restaurering av våtmarken och anläggning av nya betesmarker. Totalt kommer reservatet Storavan att ha en areal på 73 ha, varav 15 ha utgörs av våtmark och 25 ha av öppen betesmark.

Storavan ligger i anslutning till odlingslandskapet i Stöcke, mellan vägen mot Strömbäck i väster och Västerfjärden i Umeälvens delta i öster. Stöcke ligger strax sydväst om Degernäs och tillsammans med Röbäcks- och Degernässlätten utgör området ett av övre Norrlands största sammanhängande jordbruksområden med rika skördar. Jordbruket på slätterna är i jämförelse med slättbygd i södra Sverige småskaligt och varierat med aktiva djurhållande gårdar, öppna diken, betes- och slättervallar, spannmålsskiften och hävdade strandängar vilka alla är viktiga komponenter för det rika fågellivet.

Slättlandskapet i anslutning till Storavan är ett ungt landområde. Den svaga dalsänka som området är beläget i har tidigare utgjort en havsvik. Stora mängder finsediment, som transporterats av Umeälvens vatten, har under tidens lopp avlagrats på vikens botten och den pågående landhöjningen har till sist torrlagt slättlandskapet. Stenåldersfynd och bronsåldersgravar som hittats i trakten visar på en tidig närvaro av människor i de delar av landskapet som låg ovan havsytan. Området har nyttjats som jordbruksmark för odling, slätter och bete, troligen ända sedan det steg ur havet och fram till idag.

Innan restaurering och anläggande av betade strandängar utgörs Storavan av en till stor del upptorkad och igenväxt våtmark. Storavan var fram till 1960-talet en mycket god fågelsjö. Omgrävning av Bubäcken har dock lett till en omfattande uttorkning av sjön med påföljande igenväxning. I de centrala delarna av sjön finns fortfarande en liten vattenspegel, i övrigt finns öppna vattenytor endast under några veckor om året. Våtmarken kantas mestadels av buskmarker och sumplövskog. Topografin är i huvudsak flack men söder om sjön ligger ett litet berg, Andersberget, bevuxet med yngre tallskog. Bubäcken som kommer från Stöcksjön passerar förbi västra sidan av Storavan. Merparten av området som kantar sjön utgörs av sedimentjordar som brukas eller har brukats som åkermark. I söder och öster finns områden med morän och hållmark.

Området runt Umeälvens delta och slätter, där naturreservatet Storavan ingår, är ett mycket viktigt område för rastande fåglar som svanar, gäss, änder och tranor. En av orsakerna till områdets betydelse som rastlokal är det faktum att två stora flyttleder korsar varandra över södra delen av Västerbottens kustland, dels flyttstråket från sydost över Kvarken och dels flyttstråket från sydväst som följer Östersjökusten. Slättlandskapets storlek och näringsrikedom ger förutsättningar att föda stora mängder fåglar under kort tid. Här finns en passande kombination av lämpliga födosöksområden och skyddade övernattningsplatser för våtmarksfåglar.

Jordbruksmarkerna på de vidsträckta slättområdena bjuder på gott om föda för de stora flockarna av änder, gäss, svanar och tranor. Slätterna blir också snöfria tidigt på våren och snösmältningen skapar svämsjöar på åkermarken, vilket gör att de tidiga vårrastande fåglarna väljer att gå ner i området. Under flyttningen hittar arter som sädgås, sångsvan, olika änder, brushane och ljungpipare sin föda huvudsakligen på aktivt brukad jordbruksmark. Förflyttningar av gäss, svanar och

tranor sker dagligen mellan åkermarkerna och deltats vattenytor, vilka utgör sov- och viloplats för många fåglar.

Det stora antalet fåglar och smågnagare som uppehåller sig på slätterna gör även området till en god jaktplats för ett stort antal flyttande rovfåglar. Slätterna har också sin speciella häckande fågelfauna tack vare jordbruket. Områdets odlingsmarker har fortfarande goda häckande stammar av skyddsvärda fågelarter som ortolansparv, storspov och tofsvipa.

Friluftslivet i området är begränsat. En skoterled går förbi reservatet. Viss jakt efter älg och småvilt bedrivs också. Innan restaureringen besöks Storavan inte av ornitologer i nämnvärd omfattning. Småvägarna kring Stöcke och Storavan utnyttjas delvis till närrekreation t.ex. promenader, ridturer etc.

Storavan ligger i nära anslutning till två andra naturreservat i området, Södra Degernässlätten - Sundet och Umeälvens delta.

Järnvägen Botniabanan kommer att passera intill reservatet utmed dess norra gräns.

Natura 2000

Storavan planeras att på sikt införlivas i nätverket Natura 2000 i likhet med det närliggande Umeälvens delta och slätter. Detta område är utpekade med stöd av EU:s direktiv om bevarande av vilda fåglar (det så kallade fågeldirektivet). I området förekommer ett stort antal fågelarter som EU:s medlemsländer utsett som extra skyddsvärda. Många av dessa arter nyttjar Umeälvens delta och slätter som rastlokal under våren och hösten. För flera arter är området också en viktig häckplats. Cirka 25 utpekade fågelarter förekommer i mindre antal runt Storavan redan idag, t.ex. sångsvan, brushane och ljungpipare. Ytterligare några utpekade arter som idag uppträder i området Umeälvens delta och slätter, t.ex. änder och vadare, förväntas börja nyttja Storavan efter färdigställandet.

Området erbjuder idag goda förutsättningar för häckfågelarter knutna till jordbrukslandskapet. Detta är arter som minskar i Västerbotten och övriga Sverige. Naturreservatet Storavan är således viktigt för att bevara även dessa fåglar.

Restaureringen av våtmarken vid Storavan kan även skapa förutsättningar för nya häckfåglar som t ex svarthakedopping.

Ärendets beredning

I samband med Sveriges medlemskap i Europeiska Unionen fick Sverige åtaganden om naturskydd inom nätverket Natura 2000. Det blev då tydligt att området runt Umeälvens delta och slätter hyser fågelarter som är särskilt

skyddsvärda i ett europeiskt perspektiv. Banverkets planering av Botniabanan genom området innebar också att naturskyddsarbetet påskyndades. Utredningsarbetet kring naturskyddet tog fart under hösten 2001 och under våren 2002 redovisades rapporten *Förslag till naturskydd för Umeälvens delta och slätter* (Länsstyrelsens meddelande 3/2002).

I maj 2002 beslutade länsstyrelsen föreslå regeringen att ett 3377 ha stort område, hela deltat och det intilliggande slättlandskapet skulle ingå i Natura 2000 enligt fågeldirektivet. Regeringen beslutade senare godkänna området som utpekat enligt fågeldirektivet. I januari 2005 godkände EU-kommissionen att Umeälvens delta och slätter ska ingå i nätverket Natura 2000.

Banverket fick 2003 regeringens tillåtlighet att anlägga Botniabanan på sträckan Nordmaling-Umeå. Korridoren passerar genom Natura 2000-området Umeälvens delta och slätter. Regeringsbeslutet var förenat med villkor om kompensationsåtgärder för påverkan på bevarandevärdena. Ett förslag till kompensation, *Plan för kompensationsåtgärder, förvaltning och finansiering*, togs fram till januari 2005. Detta förslag omfattade kompensationsåtgärder på ca 350 ha mark, bland annat skydd av primärskog i tre nya naturreservat, anläggande av våtmark vid Änglet, restaurering av Stöcke strandängar och odling av fodersäd för rastande fåglar. Detta förslag återförvisades i miljööverdomstolen med hänvisning till att den föreslagna våtmarken Änglet inte kan anläggas i närheten av Umeå flygplats. Ovissheten kring flygsäkerheten vid flygplatsen innebär att nya kompensationsområden för rastande fåglar måste förläggas till annan plats.

Under 2006 togs ett nytt förslag till kompensation fram där våtmarken Änglet är ersatt med restaurering och nyanläggning av våtmarker vid Storavan och Södra Degernässlätten - Sundet (*Kompensation avseende rastande fåglar i SPA-området vid Umeälvens delta och slätter, Banverket dec 2006*). I september 2005 beslutade Banverket bilda en stiftelse, "Stiftelsen Naturvård vid Nedre Umeälven" och i oktober samma år beslutade Länsstyrelsen acceptera förvaltningsuppdraget för stiftelsen. I mars 2006 betalade Banverket ut de medel som stiftelsen ska använda till kompensationsåtgärdernas långsiktiga skötsel. Miljööverdomstolen har i sin dom 2007-12-06 fastställt miljödomstolens godkännande av de föreslagna kompensationsåtgärderna och därmed har Banverket tillstånd att anlägga järnvägen inom Natura 2000-området.

Tillsammans med Umeå kommun, Banverket och Botniabanan har förslag till områden och åtgärder arbetats fram. Utifrån dessa förslag planeras två naturreservat i området, Storavan och Södra Degernässlätten - Sundet. Med start i juni 2007 har flera informations- och samrådsmöte genomförts med berörda markägare inom Storavan. Under mötena har kunskaper och synpunkter samlats in som legat till grund för utformningen av beslut och skötselplan. Värdering av marken inom det blivande reservatet Storavan har genomförts och förhandlingar om ersättning till berörda markägare pågår.

Med utredningarna *Förslag till naturskydd för Umeälvens delta och slätter* och *Kompensation avseende rastande fåglar i SPA-området vid Umeälvens delta och slätter* samt synpunkter från samrådsmöten som underlag och ett antal fältbesök i området upprättade Länsstyrelsen under hösten 2007 ett förslag till beslut och skötselplan.

Under senare delen av hösten 2007 sändes reservatsförslaget på remiss till berörda sakägare, myndigheter och organisationer. Ett flertal synpunkter med förslag på kompletteringar och ändringar har kommit in med remissvaren. Med hänsynstagande till de kompensationsåtgärder som fastställts i fattade miljödomar och reservatets syfte har Länsstyrelsen så långt det varit möjligt försökt att tillmötesgå inkomna synpunkter.

Ändamålet med reservatet

Det övergripande syftet med bildande och skötsel av naturreservatet Storavan är att långsiktigt skapa goda rast- och födosökslokaler för flyttande våtmarksfåglar efter det att järnvägen Botniabanan byggts genom Natura2000-området Umeälvens delta och slätter. Naturreservatet ska utgöra en grund våtmark med mer eller mindre permanent vattenyta kantad av betesmarker, i ett odlingslandskap med åkrar, betesmarker och odling av foder för fåglar. Området ska också bidra till gynnsam bevarandestatus för de fågelarter som utgjort motiv för utpekandet av Natura2000-området Umeälvens delta och slätter.

Naturreservatets prioriterade syften är att:

- Bevara biologisk mångfald
- Återställa/nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som utmärkts på bifogad karta (bilaga 1) ska vara naturreservat.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd (1998:1252) fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 3.

Motiv för beslutet

Storavan med omgivningar utgör den sydvästra delen av slättlandskapet runt Umeälvens delta och slätter vilket ända sedan början av 1900-talet varit känt som ett mycket värdefullt rastområde för flyttande våtmarksfåglar. Under de senaste årtiondena har kunskaperna om områdets naturvärden ökat väsentligt och idag betraktas Umeälvens delta och slätter som en fågellokal av internationell betydelse. Vid fåglarnas flyttning under vår och höst rastar och övernattar stora flockar av änder, gäss, svanar och tranor i åkerlandskapet och ute i deltats

vattenområden. Storavan har stor potential att åter bli ett område av stor betydelse för rastande fåglar. Det beror på kombinationen av en grund våtmark, angränsande odlade åkermarker med god födotillgång samt läget i nära anslutning till Umeälvens delta (Västerfjärdens strandängar och vattenytor). Eftersom Storavan i ganska sen tid varit en rik fågelsjö är förutsättningarna här goda för att restaurera och nyskapa våtmarksytor som regelbundet kan översvämmas.

Våtmarker har, särskilt i odlingsbygderna, varit föremål för hävd under mycket lång tid. Många gånger var tillgången på våtmarker en förutsättning för kolonisation. Hävdformerna har varierat och utgjorts av slätter och bete, ibland var för sig eller kompletterande varandra. Våtmarkerna i Sverige har minskat drastiskt under mer än hundra år. Orsakerna är flera, bland annat har uppodling genom sjösänkningar och utdikning av våtmarker varit mycket omfattande och omdanat många landskap. Storavan har utsatts för flera sådana ingrepp under 1960- och 70-talet. Dessutom har hävdade våtmarker i sen tid ansetts vara av litet ekonomiskt värde. De har varit svårbrukade och har av den anledningen övergivits.

Storavan ligger nära Norrlands största stad. Även om risken för exploateringar som påverkar området karaktär inte upplevs som överhängande idag, går det inte att bortse från att en växande stad med omgivande infrastruktur och bebyggelse i framtiden kan göra anspråk på annan markanvändning än traditionellt jordbruk. Botniabanans beslutade dragning genom Umeälvens delta och slätter utgör motiv för att genomföra restaurerings- och skötselåtgärder i närområdet för att kompensera järnvägens påverkan och med detta långsiktigt återupprätta Storavans höga värde som rastlokal för fåglar.

Att avsätta odlingslandskapet vid Storavan som naturreservat går också i linje med det nationella och regionala miljömålet *Ett rikt odlingslandskap*. Det nationella målet är att odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion skall skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks. För att nå detta mål vill man bland annat att odlingslandskapet brukas på ett sådant sätt att negativa miljöeffekter minimeras och den biologiska mångfalden gynnas samt att odlingslandskapet är öppet och variationsrikt med betydande inslag av olika biotoper och vattenmiljöer. Det regionala målet innebär bland annat att arealen ängs- och betesmark som hävdas ska utökas, den brukade arealen åkermark i kust och inland bibehålls, småbiotoper i odlingslandskapet bevaras och nyskapas och att särskilt värdefulla odlingslandskap i länet ska säkerställas genom utökat skydd.

Restaureringsåtgärder inom området kommer att innebära att skogsmark omförs till öppna odlings- eller betesmarker samt att nya våtmarker tillskapas genom vallbyggnationer och pumpning av vatten. Detta innebär inskränkningar i den pågående markanvändningen inom området.

Inom stora delar av reservatet bedrivs idag jordbruk av flera aktiva

jordbruksföretag. Ett fortsatt aktivt och varierat jordbruk inom området är en förutsättning för att syftet med reservatet ska uppnås. Därför måste förutsättningar för ett bärkraftigt och lönsamt jordbruk bibehållas inom reservatet.

Förutom ett fortsatt brukande av odlingsmarkerna inom Storavan kommer de nyskapade betes- och slåttermarkerna samt våtmarken att behöva en kontinuerlig naturvårdsinriktad skötsel. Vidare behövs kontinuerlig odling av fodersäd som utfodring för rastande fåglar för att områdets värde som rastlokal ska öka. Sammantaget utgör områdets naturvärdespotential, planerade restaureringsinsatser och ett långsiktigt skötselåtagande starka skäl för att styra mark- och vattenanvändningen i området. Naturreservatsbildningen enligt Miljöbalken 7 kap 4 § bedöms som det lämpliga instrumentet för skydd och skötsel av biologisk mångfald och värdefulla livsmiljöer och för en i övrigt långsiktig naturvårdsinriktad markanvändning inom Storavan.

Naturreservatsbildningen är i linje med gällande översiktsplan och detaljplaner. Naturskyddet är således förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för det allmänna intresset att bevara den biologiska mångfalden och återställa/nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter är stora och överväger de negativa effekterna i form av inskränkningar i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap 25 § har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Botniabanans passage

Regeringen har i beslut den 12 juni 2003 gett tillåtlighet, enligt 17 kap miljöbalken, för byggande av Botniabanan. Banan passerar intill naturreservatet Storavans norra gräns på en sträcka av ca 1 km.

Naturreservatsbestämmelser

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att inom reservatet:

1. uppföra byggnad,
2. anlägga ledning i luft, mark, på botten eller i vatten,
3. anordna upplag,
4. borra, gräva, spränga, schakta, utfylla, tippa, dumpa eller dämna,
5. bedriva täktverksamhet,
6. på åkermark odla vedartade grödor eller grödor högre än en meter, t ex

- energiskog, rörfilen och hampa,
7. sprida bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsmedel inom naturbetesmarker och våtmarksområden,
  8. bedriva jakt på änder, gäss eller skräkfåglar,
  9. medföra okopplad hund med undantag för bruk av drivande, ställande eller eftersökande hund i samband med jakt,
  10. plantera ut för trakten främmande djurart.

Det är vidare förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd dika, anlägga vägar, broar eller uppföra andra anläggningar än byggnader.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

1. utmärkning av naturreservatet,
2. anläggande och skötsel enligt fastställd skötselplan (daterad 2008-11-10),
3. jordägare som inte vill upplåta mark för jordbruksdrift eller inte bedriva jordbruksdrift i egen regi förpliktas tåla att länsstyrelsen brukar marken i enlighet med reservatets syfte,
4. uppföljning av områdets skötsel och måluppfyllelse,
5. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Länsstyrelsen i Västerbotten genom Stiftelsen naturvård vid nedre Umeälven ska vara förvaltare av reservatet och dess skötsel.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. under tiden 1 april – 15 maj vistas inom naturreservatet annat än på iordningställda stigar och besöksplatser
2. under tiden 1 april – 15 augusti vistas inom område med beträdnadsförbud enligt vad som markerats på bifogad karta, se bilaga 2,
3. störa djurlivet, t ex genom att medvetet störa häckande och rastande fåglar,
4. fånga eller samla insekter, fåglar eller andra djur,
5. medföra okopplad hund,
6. framföra motordrivet fordon med undantag för snöskoter vintertid.

Föreskrifterna ovan, enligt 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken, ska inte utgöra hinder att utföra de anläggnings- och skötselåtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel enligt bifogad skötselplan. Föreskrifterna ska heller inte utgöra hinder för drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar tillhörande kommunen eller el-distributör. Vidare ska föreskrifterna inte

utgöra hinder för drift och underhåll av befintliga dikes- och täckdikessystem under förutsättning att rensningen sker på ett sätt som minimerar skadorna på kringliggande mark, att rensningsmassorna jämnas ut, att rensning undviks under fåglarnas häckningstid samt att rensning föregås av ett samråd med reservatsförvaltaren.

Åtgärder i reservatet som inte är förknippade med jordbrukens skötsel bör så långt möjligt inte utföras under tid som är känslig för fågellivet. Med undantag för skötsel/kontroll av pumpsystem, åtgärder förknippade med utfodring av fåglar samt djurhållning och övrig jordbruksdrift ska åtgärder i reservatet förläggas till annan tid än förbudstider enligt ovan.

Upplysningar (överklagan, dispenser, straffansvar, övriga föreskrifter mm)

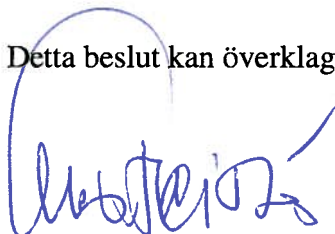
Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Inom Storavan bör åtgärder som tillgodoser jordbrukets intressen i största möjliga mån bedömas som särskilda skäl om åtgärderna inte uppenbart äventyrar reservatets syfte.

Vid ansökan om dispens ska avgift inte tas ut för länsstyrelsens prövning under förutsättning att dispensansökan gäller åtgärder knutna till jordbruksdrift.

Enligt 29 kap 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, se bilaga 4.

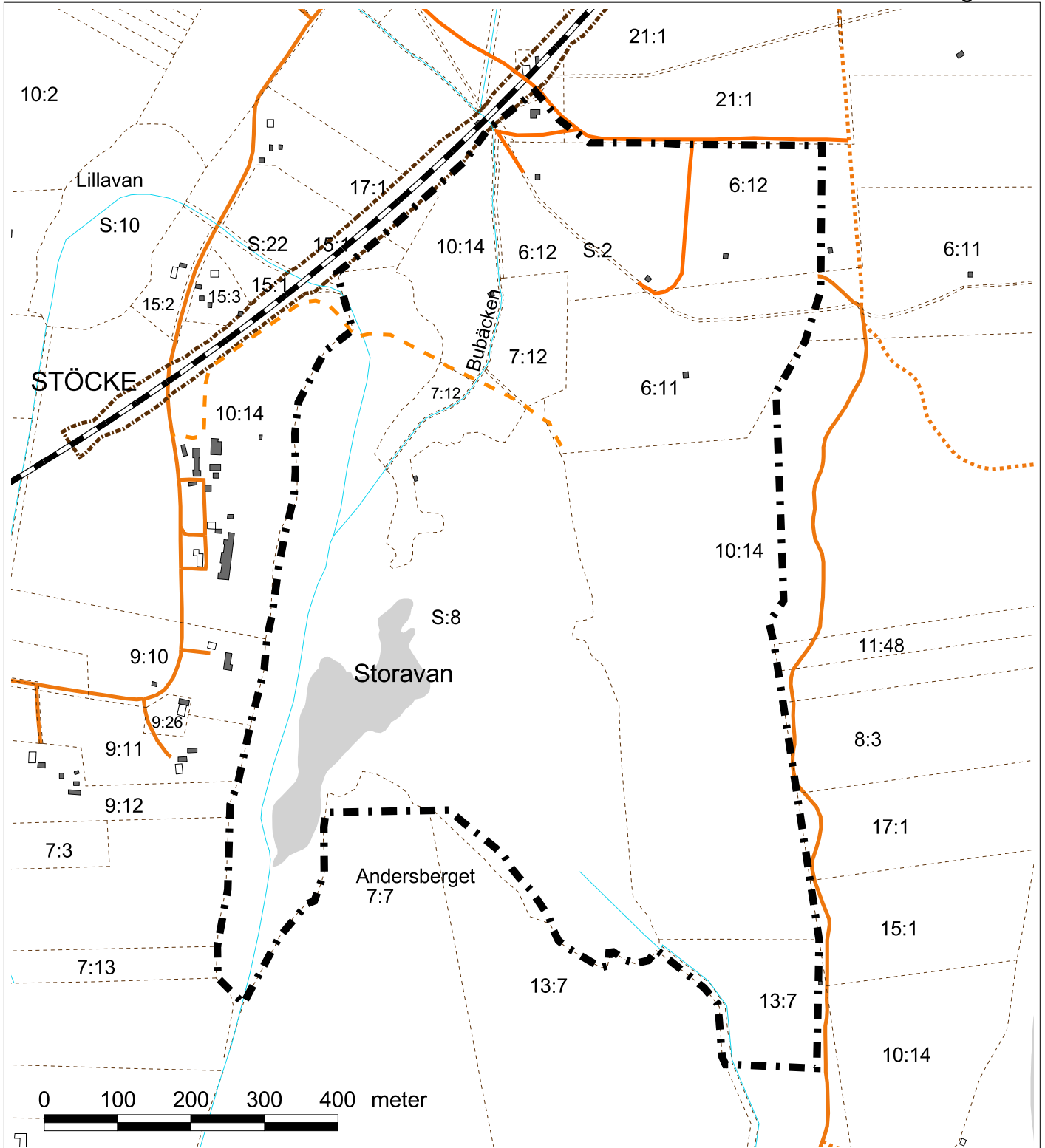
Chris Heister

Sören Uppsäll

Bilagor

- 1 Karta över naturreservatets gränser
- 2 Karta över beträdnadsförbud
- 3 Skötselplan
- 4 Hur man överklagar

Naturresevat

Storavan

Umeå Kommun, Västerbottens län

Tillhör Länsstyrelsens beslut 2008-11-10
Dnr 511-7768-2007

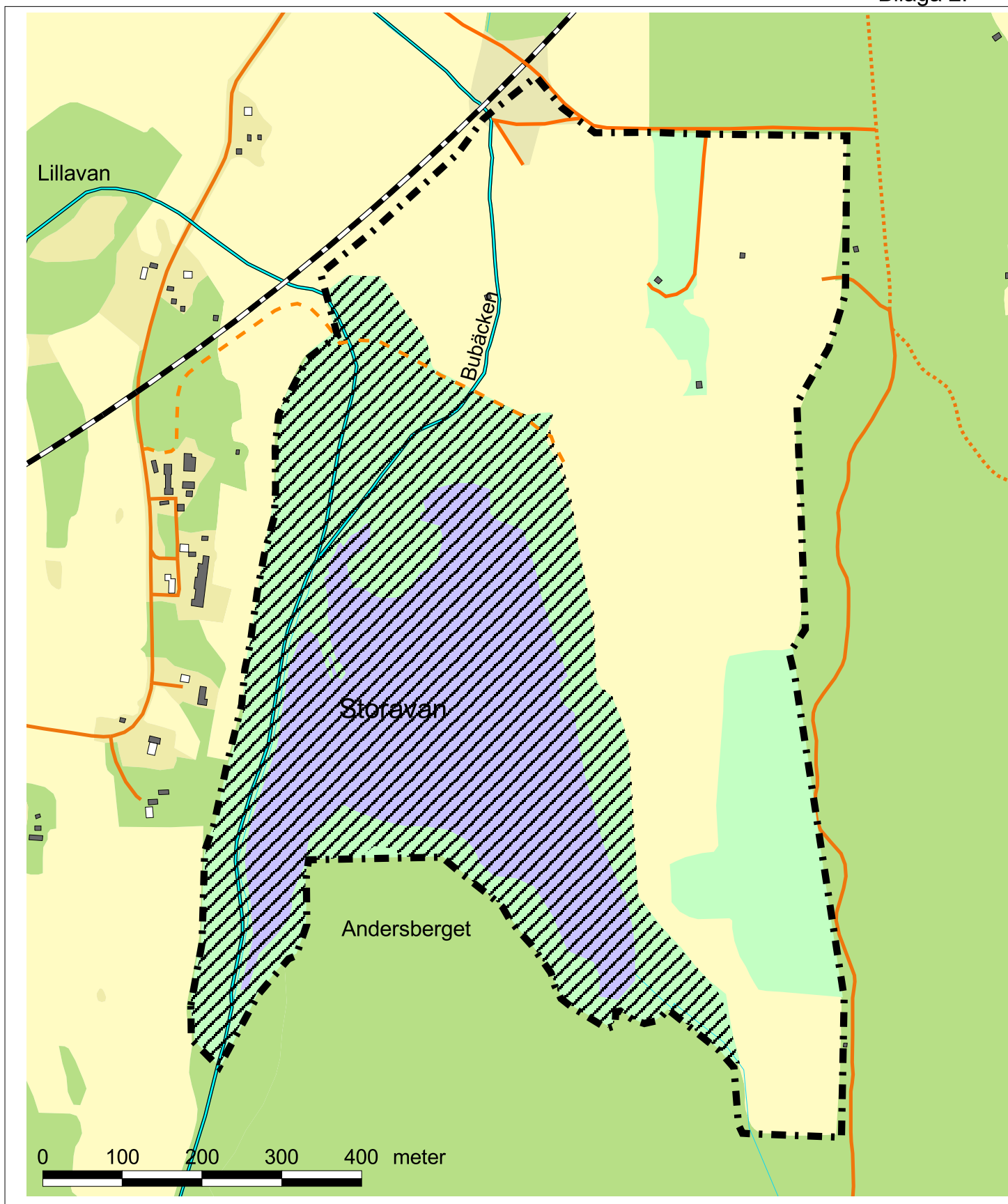
 Reservatsgräns

Ekonomisk karta: 20K 5d

Ur allmänt kartmaterial från Lantmäteriet.
Medgivande 94.0410

Bilaga 2. Karta med beträdnadsförbudsområden, tillhörande förordnande om naturreservat för Storavan. Dnr 511-7768-2007. Inom det rasterade området gäller tillträdesförbud under tiden 1 april till 15 augusti. Inom övriga delar av reservatet gäller tillträdesförbud under tiden 1 april till 15 maj.

Område med tillträdesförbud under tiden 1 april till 15 augusti

Reservatsgräns

Skötselplan för naturreservatet Storavan i Umeå kommun

---

1. Syfte med säkerställande och skötsel	1
2. Beskrivning av objektet.....	2
2.1 Administrativa data	2
2.2 Allmän beskrivning av reservatet.....	2
3. Skötselområden	4
3.1 Åkermark.....	5
3.1.1 Kvalitetsmål	5
3.1.2 Anläggningsåtgärder	5
3.1.3 Skötselåtgärder	6
3.2 Våtmark med bete/slätter	6
3.2.1 Kvalitetsmål	6
3.2.2 Anläggningsåtgärder	7
3.2.3 Skötselåtgärder	7
3.3 Betesmark.....	8
3.3.1 Kvalitetsmål	8
3.3.2 Anläggningsåtgärder	8
3.3.3 Skötselåtgärder	9
4. Friluftsliv och tillgänglighet.....	9
4.1 Kvalitetsmål	10
4.2 Anläggningsåtgärder	10
4.3 Skötselåtgärder	10
5. Övriga anläggningar	10
6. Nyttjanderätter.....	11
7. Utmärkning av gränser	11
8. Sammanställning av skötselåtgärder	11
9. Tillsyn och uppföljning	12

Kartbilagor: 1. Skötselområden
2. Besöksanläggningar

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Det övergripande syftet med bildande och skötsel av naturreservatet Storavan är att långsiktigt skapa goda rast- och födosökslokaler för flyttande våtmarksfåglar efter det att järnvägen Botniabanan byggts genom Natura2000-området Umeälvens delta och slätter. Naturreservatet ska utgöra en grund våtmark med mer eller mindre permanent vattenyta kantad av betesmarker, i ett odlingslandskap med åkrar, betesmarker och odling av foder för fåglar. Området ska också bidra till gynnsam bevarandestatus för de fågelarter som utgjort motiv för utpekandet av Natura2000-området Umeälvens delta och slätter.

Bilaga 3 till "Förordnande om naturreservat för
Storavan, Umeå kommun

Beteckning
511-7768-2007

Datum
2008-11-10

Naturreservatets prioriterade syften är att:

- Bevara biologisk mångfald
- Återställa/nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter

De åtgärder som fastställs i skötselplanen ska säkerställa att syftet med reservatet uppnås. Detta görs genom:

- Fortsatt brukande av åkermarkerna
- Odling av fodersäd för fåglar
- Restaurering av permanent våtmark
- Avverkning av skogsbestånd
- Tillskapande av nya betes- och slåttermarker

2. Beskrivning av objektet

2.1 Administrativa data

Namn	Storavans Naturreservat
Skyddsform	Naturreservat 2402195 (RegDOS-ID: 2014300)
Kommun	Umeå
Läge	15 km sydsydost om Umeå stad Topografiska kartor 20K NV Ekonomisk karta 20K 5d
Naturgeografisk region	29a, Kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken
Gräns	Reservatets avgränsning framgår av bifogad karta
Ägarkategori	Enskilt ägd mark, Staten genom Naturvårdsverket
Fastigheter	Stöcke 6:11, 6:12, 7:7, 7:12, 10:14, 13:7, 15:1, 17:1, 21:1, 21:2 samt Stöcke S:8 och S:2
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län genom Stiftelsen naturvård vid nedre Umeälven
Totalareal	73 ha
Våtmark	15 ha
Betesmark	25 ha
Åkermark	33 ha

2.2 Allmän beskrivning av reservatet

Naturreservatet Storavan ligger i sydöstra delen av Stöcke, ca 15 km sydväst om Umeå centrum. Innan restaurering utgörs det skyddade området av en till stor del upptorkad och igenväxt våtmark som omges av jordbruksmark och i väster lite bebyggelse.

Bilaga 3 till "Förordnande om naturreservat för
Storavan, Umeå kommun

Beteckning
511-7768-2007

Datum
2008-11-10

I reservatet planeras restaurering av våtmarken och anläggning av nya betesmarker. Totalt kommer reservatet Storavan att ha en areal på 73 ha, varav 15 ha utgörs av våtmark och 25 ha av öppen betesmark.

Storavan ligger i anslutning till odlingslandskapet i Stöcke, mellan vägen mot Strömbäck i väster och Västerfjärden i Umeälvens delta i öster. Stöcke ligger strax sydväst om Degernäs och tillsammans med Röbbäcks- och Degernässlätten utgör området ett av övre Norrlands största sammanhängande jordbruksområden med rika skördar. Jordbruket på slätterna är i jämförelse med slättbygd i södra Sverige småskaligt och varierat med aktiva djurhållande gårdar, öppna diken, betes- och slättervallar, spannmålsskiften och hävdade strandängar vilka alla är viktiga komponenter för det rika fågellivet.

Slättlandskapet i anslutning till Storavan är ett ungt landområde. Den svaga dalsänka som området är beläget i har tidigare utgjort en havsvik. Stora mängder finsediment, som transporterats av Umeälvens vatten, har under tidens lopp avlagrats på vikens botten och den pågående landhöjningen har till sist torrlagt slättlandskapet. Stenåldersfynd och bronsåldersgravar som hittats i trakten visar på en tidig närvaro av människor i de delar av landskapet som låg ovan havsytan. Området har nyttjats som jordbruksmark för odling, slätter och bete, troligen ända sedan det steg ur havet och fram till idag.

Innan restaurering och anläggande av betade strandängar utgörs Storavan av en till stor del upptorkad och igenväxt våtmark. Storavan var fram till 1960-talet en mycket god fågelsjö. Omgrävning av Bubäcken har dock lett till en omfattande uttorkning av sjön med påföljande igenväxning. I de centrala delarna av sjön finns fortfarande en liten vattenspegel, i övrigt finns öppna vattenytor endast under några veckor om året. Våtmarken kantas mestadels av buskmarker och sumplövskog. Topografin är i huvudsak flack men söder om sjön ligger ett litet berg, Andersberget, bevuxet med yngre tallskog. Bubäcken som kommer från Stöcksjön passerar förbi västra sidan av Storavan. Merparten av området som kantar sjön utgörs av sedimentjordar som brukas eller har brukats som åkermark. I söder och öster finns områden med morän och hållmark.

Området runt Umeälvens delta och slätter, där naturreservatet Storavan ingår, är ett mycket viktigt område för rastande fåglar som svanar, gäss, änder och tranor. En av orsakerna till områdets betydelse som rastlokal är det faktum att två stora flyttleder korsar varandra över södra delen av Västerbottens kustland, dels flyttstråket från sydost över Kvarken och dels flyttstråket från sydväst som följer Östersjökusten. Slättlandskapets storlek och näringsrikedom ger förutsättningar att föda stora mängder fåglar under kort tid. Här finns en passande kombination av lämpliga födosöksområden och skyddade övernattningsplatser för våtmarksfåglar.

Jordbruksmarkerna på de vidsträckta slättområdena bjuder på gott om föda för de stora flockarna av änder, gäss, svanar och tranor. Slätterna blir också snöfria tidigt på våren och snösmältningen skapar svämsjöar på åkermarken, vilket gör att de tidiga vårrastande fåglarna väljer att gå ner i området. Under flyttningen hittar arter som sädgås, sångsvan, olika änder, brushane och ljungpipare sin föda huvudsakligen på aktivt brukad jordbruksmark. Förflyttningar av gäss, svanar och tranor sker dagligen mellan åkermarkerna och deltats

Bilaga 3 till "Förordnande om naturreservat för
Storavan, Umeå kommun

Beteckning
511-7768-2007

Datum
2008-11-10

vattenytor, vilka utgör sov- och viloplatser för många fåglar.

Det stora antalet fåglar och smågnagare som uppehåller sig på slätterna gör även området till en god jaktplats för ett stort antal flyttande rovfåglar. Slätterna har också sin speciella häckande fågelfauna tack vare jordbruket. Områdets odlingsmarker har fortfarande goda häckande stammar av skyddsvärda fågelarter som ortolansparv, storspov och tofsvipa.

Friluftslivet i området är begränsat. En skoterled går förbi reservatet. Viss jakt efter älg och småvilt bedrivs också. Innan restaureringen besöks Storavan inte av ornitologer i nämnvärd omfattning. Småvägarna kring Stöcke och Storavan utnyttjas delvis till närrekreation t.ex. promenader, ridturer etc.

Storavan ligger i nära anslutning till två andra naturreservat i området, Södra Degernässlätten - Sundet och Umeälvens delta.

Järnvägen Botniabanan kommer att passera intill reservatet utmed dess norra gräns.

Natura 2000

Storavan planeras att på sikt införlivas i nätverket Natura 2000 i likhet med det närliggande Umeälvens delta och slätter. Detta område är utpekade med stöd av EU:s direktiv om bevarande av vilda fåglar (det så kallade fågeldirektivet). I området förekommer ett stort antal fågelarter som EU:s medlemsländer utsett som extra skyddsvärda. Många av dessa arter nyttjar Umeälvens delta och slätter som rastlokal under våren och hösten. För flera arter är området också en viktig häckplats. Cirka 25 utpekade fågelarter förekommer i mindre antal runt Storavan redan idag, t.ex. sångsvan, brushane och ljunpipare. Ytterligare några utpekade arter som idag uppträder i området Umeälvens delta och slätter, t.ex. änder och vadare, förväntas börja nyttja Storavan efter färdigställandet.

Områdets erbjuder idag goda förutsättningar för häckfågelarter knutna till jordbrukslandskapet. Detta är arter som minskar i Västerbotten och övriga Sverige. Naturreservatet Storavan är således viktigt för att bevara även dessa fåglar.

Restaureringen av våtmarken vid Storavan kan även skapa förutsättningar för nya häckfåglar som t ex svarthakedopping.

3. Skötselområden

Reservatet har delats in i tre skötselområden enligt kartan i bilaga 1. Indelningen har gjorts utifrån naturreservatets syften, gemensamma drag i naturtyp, markanvändning och praktiska förutsättningar. För varje skötselområde beskrivs uppsatta kvalitetsmål samt anläggnings- och skötselåtgärder.

Stiftelsen Naturvård vid nedre Umeälven är förvaltare av reservatet samt huvudman för genomförande av den löpande skötseln enligt fastställd skötselplan. Åkermarkerna inom reservatet kommer att brukas av markägare och arrendatorer. Det är därför viktigt att förutsättningar för ett bärkraftigt och lönsamt jordbruk bibehållas inom reservatet.

Anläggningsåtgärder kommer att bekostas och utföras av Banverket som en del i de kompensationsåtgärder som Banverket tagit fram. En särskild plan för dessa anläggningsåtgärder tas fram av Banverket (*Kompensationsåtgärder för Botniabanan – Anläggande av våtmarken Storavan, Umeå kommun, miljökonsekvensbeskrivning samt teknisk beskrivning*). En instruktion för skötsel och underhåll av anläggningarna kommer också att tas fram av Banverket och överlämnas till stiftelsen.

3.1 Åkermark

En del av reservatet Storavan kommer att utgöras av aktivt brukad åkermark med odling av framför allt spannmål och vall samt bete. Fälten kring Storavan har goda förutsättningar att bli en viktig rastplats för flyttande fåglar om god födotillgång erbjuds på de odlade spannmålsfälten i kombination med att landskapet öppnas upp mot den restaurerade våtmarken Storavan. Ett fortsatt aktivt och varierat jordbruk inom området är därför en förutsättning för att reservatets kvalitéer för rastade och häckande fåglar ska bevaras.

En viktig förutsättning för att området runt Umeälvens delta kan hysa så stora antal vårastande gäss, svanar, tranor och simänder är den stora omfattningen av spannmålsodling i området. Under våren finns alltid stubbåkrar där det förekommer mycket spillsäd som lämnats kvar efter tröskningen. Regelbundet finns också fält som inte hunnit tröskas.

För att säkerställa födotillgången för rastande fåglar inom reservatet vid Storavan kommer delar av åkermarken varje år att upphandlas för kontraktsodling av fodersäd till fåglarna. Otröskad spannmål kommer därigenom att lämnas kvar på fälten till våren. Det är framförallt korn och havre som används. Det är reservatsförvaltarens uppgift att välja ut lämpliga fält för produktion av fodersäd. Var dessa ligger kan variera från år till år.

I övrigt kommer åkermarken att brukas som vanligt av markägare och arrendatorer.

3.1.1 Kvalitetsmål

- Åkermarken hålls öppen och brukas för produktion av framför allt spannmål och vall samt bete.
- Den totala arealen uppodlad åkermark uppgår till minst 30 ha.
- Varje år ska minst 2 ha otröskat spannmål lämnas till fåglarna.
- Tillfartsvägar för skötsel av åker- och betesmarker samt övriga anläggningar inom reservatet säkerställs för brukare, djurägare och reservatsförvaltaren.

3.1.2 Anläggningsåtgärder

- Släntning av diken samt röjning av buskvegetation i dikeskanter på åkermarken öster om Storavan.
- Buskar och träd utmed Bubäcken norr om Storavan röjs bort.
- Brukningsvägar och tillfarter till åker- och betesmarker samt övriga anläggningar anläggs så att de fyller sitt syfte efter det att övriga anläggningsåtgärder utförts.

3.1.3 Skötselåtgärder

- Åkermarken ska hållas öppen och brukas för produktion av framför allt spannmål och vall samt bete.
- Eventuell igenväxningsvegetation tas bort.
- Kontrakt för odling av fodersäd upprättas årligen efter frivillig överenskommelse med markägare/arendator.

3.2 Våtmark med bete/slätter

Våtmarken Storavan kommer att restaureras och vattennivån höjas. Den ska erbjuda vilo- och födosökmöjligheter för de flyttande våtmarksfåglarna. Våtmarken kommer dessutom att ge häckningsmiljöer för flera våtmarksfåglar. Där så krävs kommer låga svagt sluttande vallar att avgränsa våtmarken och vatten kommer under tidig vår att pumpas in från Bubäcken genom en regleringsanordning i Storavans nordvästra del så att avsedd vattennivå uppnås.

Våtmarkerna ska ha sin högsta vattennivå under april-maj månad. Därefter ska vattennivån successivt sänkas under vår och försommar, genom naturlig avdunstning eller avtappning i Storavans sydvästra del. En viss andel vatten kommer dock att behållas även under sommaren. Nuvarande botten på Storavan ska utgöra våtmarkens naturliga botten.

Urgrävningar kommer inte att ske i någon del och uppläggning av massor i öar kommer inte att förekomma. Villkoren för vattenregimen på våtmarken regleras via vattendom.

Våtmarksytorna kommer att skötas med bete och/eller slätter runtom Storavan. Betet eller slätterna ska tillsammans med våröversvämningar ge en zonerad vegetation. De öppna, hävdade våtmarkerna är av stor betydelse för bl a rastande och häckande fåglar och kan också hysa en värdefull flora. Dessutom bidrar de till en öppen landskapsbild.

3.2.1 Kvalitetsmål

- Den totala arealen hävdad våtmark bibehålls långsiktigt på ca 15 ha.
- Våtmarken ska nå sin maximala vattenutbredning (se kartan, bilaga 2) vid den tidpunkt då de rastande våtmarksfåglarna i området når sitt största antal.
- Våtmarken ska, jämfört med högsta vattennivå, kring den 1 juni ha en 0,4 m lägre vattennivå medan våtmarken kring den 1 aug ska ha en 0,8 m lägre vattennivå jämfört med den maximala nivån. Detta innebär en vattenyta på ca 3 ha i augusti.
- Medelvärde för vegetationshöjden på våtmarkerna ska hålla sig inom intervallet 5 – 20 cm vid slutet av vegetationsperioden.
- Inga träd- eller buskgrupper eller annan igenväxningsvegetation förekommer i våtmarken.

3.2.2 Anläggningsåtgärder

- För att skapa öppna hävdade våtmarker måste omfattande avverkningar och röjningar utföras runt Storavan. Där ska all träd- och buskvegetation tas bort.
- Huvuddelen av röjt material tas bort.
- För att snabbt skapa en väl fungerande våtmark ska marken beredas genom fräsning av stubbar och grässvål. Målsättningen är att hela arealen vid behov ska kunna skötas maskinellt med traditionella jordbruksredskap som fräs, rotorslätter och slaghack/betesputs. Alla stubbar ska därför fräsas bort och alla nya och gamla schaktmassor slätas ut. På de ytor där vallarna anläggs ska stubbrytning ske istället för fräsning.
- Våtmarken regleras med en pumpanordning och en avtappningspunkt, båda i Bubäcken.
- Låga svagt sluttande vallar avgränsar våtmarken runtom där topografin så kräver. Vallarnas höjd, krönbredd och lutning anpassas för att optimera områdets funktion som rastplats utan att riskera uppströms effekter i Bubäcken. Våtmarken ska kunna fyllas genom pumpning från Bubäcken och även kunna avtappas till denna. Nuvarande botten på Storavan ska utgöra våtmarkens naturliga botten. Urgrävningar kommer inte att ske i någon del och uppläggning av massor i öar kommer inte att förekomma.
- Våtmarken stängslas in tillsammans med intilliggande betesmarker. Om behov finns görs fällindelning så att delar av våtmarken kan betas tillsammans med betesmarken.
- Vallar mot omgivande åkermarker anpassas vad gäller höjd, krönbredd och lutning för att underlätta fortsatt brukande av området.

3.2.3 Skötselåtgärder

- Regleringsanläggningen ska, genom pumpning från Bubäcken samt avtappning i ett utlopp till Bubäcken, kunna säkerställa att våtmarken håller avsedd mängd vatten under våren. Vattennivån i våtmarken ska sedan successivt sänkas under vår och försommar. En viss andel vatten kommer dock att behållas även senare under sommaren.
- Om vattnet behöver omsättas i Storavan kan regleringsanordningarna även användas i detta syfte.
- Våtmarksytorna kommer att hävdas genom bete och/eller våtmarksslätter. Betesdriften är naturvårdsinriktad och sker i första hand med nötkreatur. Betesdriften sker efter överenskommelse mellan naturvårdsförvaltaren och lokala djurhållare. Betesavtal upprättas mellan naturvårdsförvaltare och djurhållare, där betesdriften inom det aktuella området regleras. Det är viktigt att dialog sker mellan förvaltaren och djurhållaren gällande betesdriften.
- Regelbunden betesputsning bör utföras för att motverka tuvbildning och hålla betet attraktivt. Betesputsning får ske tidigast 15 juli.
- Slätter får utföras tidigast 15 juli och höet ska bärgas.
- Borttagande av eventuell igenväxningsvegetation sker varje år.

- Spridning av bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsmedel får ej ske i våtmarksområdena eller på de vallar som avgränsar dessa.
- Eventuell stödutfodring inom våtmarksområden eller på de vallar som avgränsar dessa får endast ske på plats som utses i överenskommelse med reservatsförvaltaren.
- Bäverdammar i Bubäcken intill Storavan ska tas bort om de förhindrar att reservatets skötsel och avsedda funktion uppnås.
- Brukningsvägen i Storavans norra del utgör tillfartsväg för skötsel och underhåll av regleringsanordningen.

3.3 Betesmark

Runtom hela våtmarken, men framför allt på dess västra och östra sida, kommer breda zoner med betesmarker att anläggas mot vattnet. I reservatet, i anslutning till odlingsmarken öster om Storavan, ligger dessutom två områden med torrare skogbevuxen moränmark där det också ska gå betande djur. Dessa marker kommer att iordningställas för att underlätta betesdrift.

Några mindre partier skog kommer att sparas på platser runtom Storavan för att erbjuda skugga och skydd för de betande djuren. Det skogsparti som sparas i anslutning till Botniabanan i nordvästra hörnet av Storavan kommer till viss del att fungera som avskärmning mellan järnvägen och våtmarken.

Betesmarkerna kommer att skötas med årligt bete. De öppna hävdade betesmarkerna är av stor betydelse för häckande fåglar och kan på sikt också hysa en värdefull flora. Dessutom bidrar de till en öppen landskapsbild.

3.3.1 Kvalitetsmål

- Den totala arealen hävdad betesmark är minst 25 ha.
- Medelvärdet för vegetationshöjden på betesmarken ska hålla sig inom intervallet 5 – 20 cm vid slutet av vegetationsperioden.
- Träd- eller buskgrupper eller annan igenväxningsvegetation ska inte förekomma på denna mark, med undantag för de dungar som ska erbjuda skydd för de betande djuren. Enstaka lägre buskar, för att gynna arter som törnskata och ortolansparv, kan dock accepteras.

3.3.2 Anläggningsåtgärder

- All träd- och buskvegetation tas bort.
- Tre mindre partier skog ska dock lämnas i kanterna av Storavan: ett på vardera sidan Bubäcken i Storavans sydvästra hörn, ett i sydöstra hörnet samt ett i nordvästra hörnet mot Botniabanan. Dessa ska huvudsakligen erbjuda skydd åt de betande djuren.
- Huvuddelen av röjt material tas bort.

Datum
2008-11-10

- För att snabbt skapa en fungerande betesmark bereds marken så att den vid behov ska kunna skötas maskinellt med traditionella jordbruksredskap som slaghack/betesputs. Schaktmassor slätas ut och stubbar fräses bort där så är möjligt.
- Betesmarken stänglas in. Om behov finns görs fällindelning så att delar av betesmarken kan betas tillsammans med våtmarken.

3.3.3 Skötselåtgärder

- Ytorna sköts genom årlig naturvårdsinriktad betesdrift. Betesdriften sker efter överenskommelse mellan naturvårdsförvaltaren och lokala djurhållare. Betesavtal upprättas mellan naturvårdsförvaltare och djurhållare, där betesdriften inom det aktuella området regleras. Det är viktigt att dialog sker mellan förvaltaren och djurhållaren gällande betesdriften.
- Betessläppet sker tidigt på säsongen när vegetationens årsskott nått en höjd av 5 – 7 cm (i regel innan utgången av maj månad).
- All vegetation bör vara avbetad vid midsommartid, innan gräs och örter går i ax eller blom.
- Regelbunden betesputsning för att motverka tuvbildning och hålla betet attraktivt utförs vid behov. Betesputsning får ej ske under häckningstid d.v.s. 1 maj-15 juli.
- Røjning av rotuppslag sker årligen till dess att de upphör.
- Borttagande av igenväxningsvegetation sker varje år.
- Spridning av bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsmedel får inte ske i betesmarkerna.
- Eventuell stödutfodring får endast ske på plats som utses i överenskommelse med reservatsförvaltaren.

4. Friluftsliv och tillgänglighet

Storavan kommer att vara av intresse för den naturintresserade allmänheten, varför området tillgängliggörs för allmänheten på ett sätt som inte strider mot bevarandeintressena. Åtgärder och anordningar ska uppföras och utformas så att området blir lättillgängligt, utan att det stör fågellivet nämnvärt. Detta görs bl a genom kanalisering av besökare.

Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i reservatet, och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter. Friluftslivet kommer dock att begränsas under den tid då inskränkningar i tillträde är motiverade med hänsyn till skydd av rastande eller häckande fåglar.

Reservatet kan på ett enkelt sätt nås från vägen mellan Stöcke och Strömbäck. Det kommer att finnas en huvudanslutning för bilburna besökare till reservatet. En P-plats kommer att anläggas vid den byväg genom Stöcke som löper förbi Storavans västra sida. Därifrån kommer stigar att anläggas till besökspunkter på Storavans västra och södra sida. Placering och utformning av dessa besöksanläggningar ska ske i samråd med de närboende.

Stigar ska så långt möjligt dras utanför stängslet så att besökare och djur hålls åtskilda.

En P-plats och utsiktsplats för besökare iordningställs vid vägslutet i anslutning till järnvägen i reservatets nordvästra hörn. Denna plats ska vara tillgänglig för besökare även under tiden för tillträdesförbud 1 april - 15 maj.

4.1 Kvalitetsmål

Åtgärder för friluftslivet ska utformas så att besökare erbjuds goda möjligheter till naturupplevelser samtidigt som fågellivet i Storavan inte störs av besökare i reservatet och brukandet av åkermarkerna inte avsevärt försvåras.

4.2 Anläggningsåtgärder

- P-platser anläggs på Storavans västra sida samt invid järnvägen i norr.
- Gångstigar i väster och söder anläggs enligt karta nedan.
- Ett fågeltorn/utsiktsplattform anläggs på Storavans västra sida.
- En utsiktsplats anläggs på Andersberget söder om Storavan.
- Ny bro över Bubäcken anläggs längs stigen mot Andersberget.
- Information om det skyddade området ges vid P-platserna i anslutning till reservatet. På informationstavlan anges områdets bevarandevärden, varför det är skyddat och vilka föreskrifter som gäller, vem som är ansvarig för förvaltningen samt en karta med reservatets gränser, gångstigar etc. Skyltarna bör även ha en text på engelska. Vid P-platser och besökspunkter ges också information om områdets fåglar, djur och växter.
- Skyltar med information om beträdnadsförbud sätts upp på lämpliga platser längs reservatets gränser.
- En enkel informationsfolder produceras och hålls tillgänglig på lämpligt sätt. Foldern bör även innehålla en sammanfattning på engelska. Information läggs även ut på länsstyrelsens hemsida.

4.3 Skötselåtgärder

- P-platser underhålls vid behov.
- Gångstigar med tillhörande bro underhålls årligen.
- Fågeltorn/utsiktsplattform och utsiktsplats underhålls årligen.
- Informationstavlor och beträdnadsförbudsskyltar underhålls årligen.
- Informationsmaterial i form av folder och hemsida hålls uppdaterad.

5. Övriga anläggningar

Mycket nära naturreservatets nordvästra kant byggs järnvägen Botniabanan. Utmed reservatets norra gräns finns också en samfärdig väg för tillträde till åkermarkerna öster om

Storavan samt för skogsmarken öster om reservatet. Från den samfälliga vägen går en brukningsväg ner till ladorna på betesmarken i norr. Från bebyggelsen i väster går en traktorväg söder om järnvägen ner till betesmarkerna norr om våtmarken.

6. Nyttjanderätter

Jakt på änder, gäss och skräkfåglar är inte tillåten. Övrig jakt får bedrivas enligt gällande jaktlagstiftning samt med beaktande av de regler om tillträdesförbud som angivits i reservatsföreskrifterna.

Fiske får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning samt med beaktande av de regler om tillträdesförbud som angivits i reservatsföreskrifterna.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen. Gränserna bör ses över vart 5:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av skötselåtgärder

Iordningställande av Storavan naturreservat

Anläggningsåtgärder mm	Var	När	Ansvar
Avverkning av skog	Våtmark och betesmarker i och runt Storavan	Hösten/vintern 2007/2008	Banverket
Stubbfräsning och utsläntning av befintliga schaktmassor	Våtmark och betesmarker	Sommaren 2008	Banverket
Stubbrytning på mark där vallar anläggs	Våtmark och betesmarker	Sommaren 2008	Banverket
Anläggning vallar	Våtmark	Hösten 2008	Banverket
Regleringsanordningar	Bubäcken	Hösten 2008	Banverket
Släntning av diken samt röjning av buskvegetation i dikeskanter	Åkermarken	Hösten 2008	Banverket
Stängsling	Våtmark och betesmarker	Senhösten 2008	Banverket
P-platser	Väster om Storavan samt norr om Storavan	Våren 2010	Länsstyrelsen
Gångstigar inkl. gångbro	Enligt karta	Våren 2010	Länsstyrelsen
Fågeltorn/utsiktsplattform samt utsiktsplatser	Enligt karta	Våren 2010	Länsstyrelsen
Uppsättning av informationstavlor	Vid P-platser, besökspunkter	Våren 2010	Länsstyrelsen
Skyltning beträdnadsförbud	Lämpliga platser längs reservatets gränser	Vintern/våren 2009	Länsstyrelsen
Produktion och utplacering av	Vid P-platsen,	Våren 2010	Länsstyrelsen

Datum
2008-11-10

informationsfolder	besökspunkter		
Webbaserad information	www.ac.lst	Vintern/våren 2009	Länsstyrelsen
Gränsmarkering	Hela reservatet	Våren 2009	Länsstyrelsen

Löpande skötsel av Storavan naturreservat

Skötselåtgärd	Var	När	Ansvar
Upprättande av kontrakt för otröskat spannmål	Åkermark	Årligen	Förvaltaren
Vattennivåreglering	Våtmarken	Årligen	Förvaltaren
Underhåll regleringsanordningar	Bubäcken	Årligen vid behov	Förvaltaren
Naturvårdsinriktad betesdrift	Våtmark och betesmarker	Årligen	Förvaltaren
Röjning av rotuppslag	Betesmarker	Årligen till dess de upphör	Förvaltaren
Våtmarksslätter	Våtmark	Årligen vid behov	Förvaltaren
Betesputs	Våtmark och betesmarker	Årligen vid behov	Förvaltaren
Borttagande av igenväxningsvegetation	Åkermark, våtmark och betesmarker	Årligen vid behov	Förvaltaren
Underhåll av avvattningsdiken	Åkermarker mot sjön	Årligen vid behov	Förvaltaren
Underhåll inhägnader	Våtmark och betesmarker	Årligen	Förvaltaren
P-platser	Väster och norr om Storavan	Årligen vid behov	Förvaltaren
Gångstigar inkl. gångbro	Enligt bilaga 2	Årligen vid behov	Förvaltaren
Informationstavlor	Vid P-platser, besökspunkter	Årligen vid behov	Förvaltaren
Skyltning beträdnadsförbud	Hela reservatet	Årligen vid behov	Förvaltaren
Informationsfolder	Samtliga besökspunkter	Vid behov	Förvaltaren
Information hemsida	www.ac.lst	Vid behov	Länsstyrelsen
Gränser	Hela reservatet	Vart 5:e år	Förvaltaren
Tillsyn	Hela reservatet	Varje vecka under vår - försommar	Förvaltaren/ Länsstyrelsen
Dokumentation och uppföljning	Hela reservatet	Löpande och vart 6:e år	Förvaltaren

9. Tillsyn och uppföljning

För tillsyn av reservatsföreskrifternas efterlevnad samt för anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet ansvarar Länsstyrelsen. All tillsyn ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen ska ske genom besök i reservatet en gång i veckan under vår och försommar samt en gång i månaden under övrig barmarkssäsong. Brister och fel ska dokumenteras skriftligt samt med foto och rapporteras och åtgärdas.

Bilaga 3 till "Förordnande om naturreservat för
Storavan, Umeå kommun

Beteckning
511-7768-2007

Datum
2008-11-10

I samband med skötselåtgärder ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras. En nationell metod för uppföljning av reservat håller på att utarbetas. Denna kommer sedan att ligga som grund för hur uppföljningen av reservatets naturvärden kommer att se ut.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

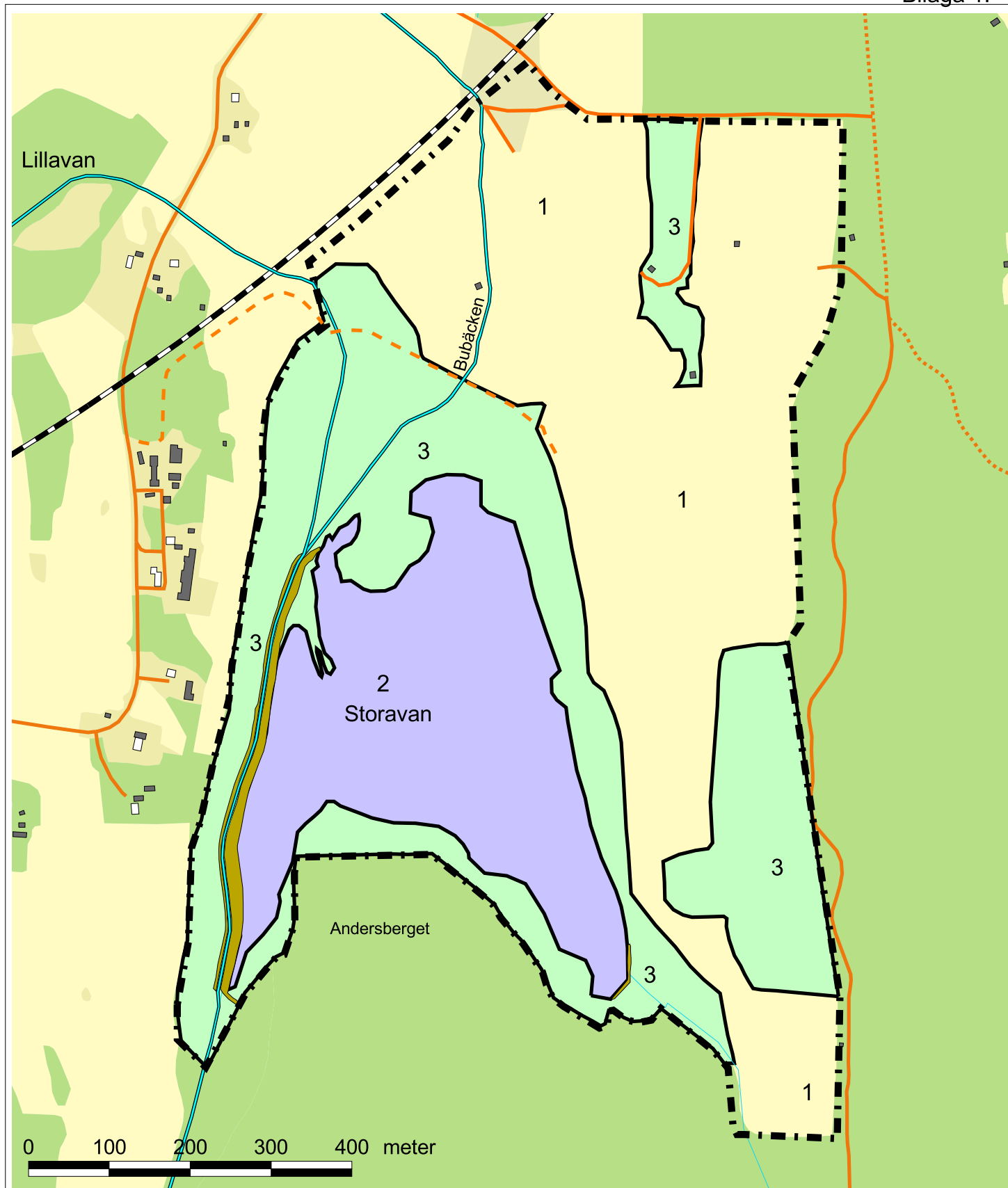
Förvaltare av området, stiftelsen Naturvård vid nedre Umeälven, utför normal tillsyn, undantaget myndighetstillsyn. Förvaltaren svarar även för dokumentation av vilka skötselåtgärder som genomförts, kostnadsutfall, när de genomförts under året samt för uppföljning av naturreservatet enligt ovan.

Stiftelsen svarar för uppföljning vart 6:e år:

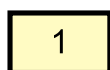
- Bevarandemål för typiska växtarter och fåglar,
- Besökarnas upplevelser.

Vidare kommer Botniabanans effekter på fågellivet och naturmiljön att följas upp enligt särskilt uppföljningsprogram. För denna uppföljning svarar Banverket.

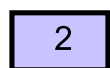

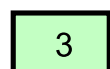
Bilaga 1. Karta över skötselområden, tillhörande Skötselplan för naturreservatet Storavan.
Dnr 511-7768-2007

Åkermark

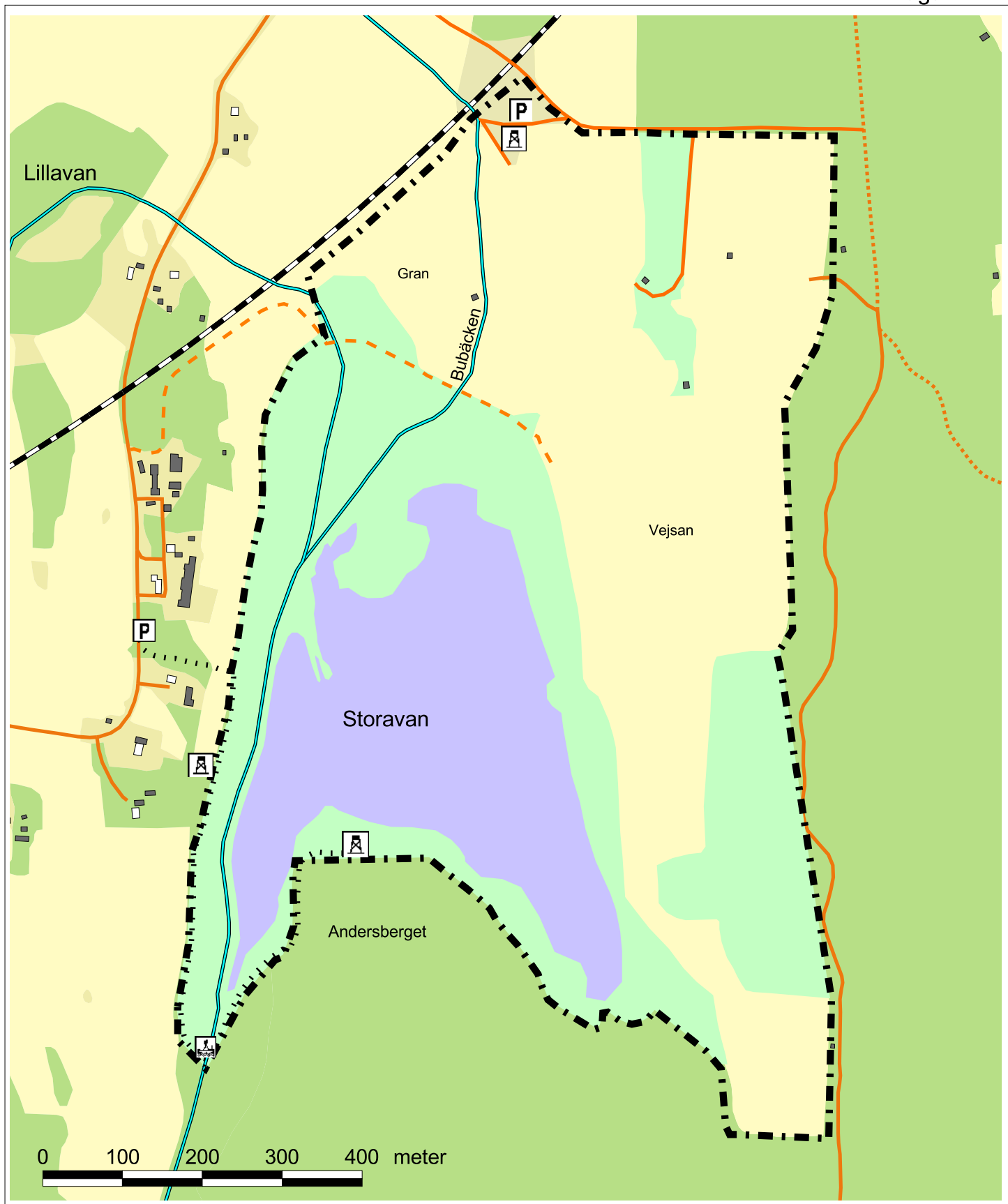
Våtmark med bete/slätter

Betesmark

Vallar

Bilaga 2. Karta med besöksanläggningar, tillhörande Skötselplan för naturreservatet Storavan. Dnr 511-7768-2007

Utsiktsplats/utsiktsplattform

Parkering

Gångbro

Gångstig